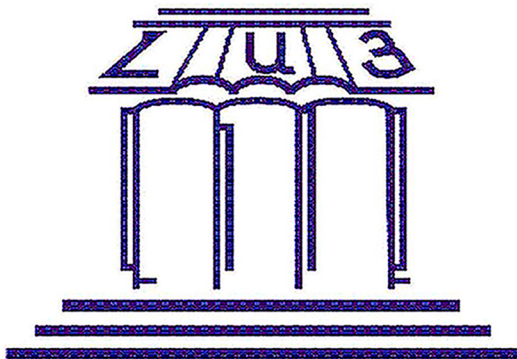

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

391.99
2757 : ՉԱՐԵՆՑ = ՅԵՐԵՔ ՓՈՔՐԻԿ
...J ..ԼԵՆԻՆ" ՇԱՐՔԻՑ =

891.99

9-28

bedruckt bei Walter Grühmayer
Berlin SW 61, Blücherstr. 22 / 1925

-6 NOV 2011

891.99
28

ՅԵՂԻՇԵ ՉԱՐԵՆՑ = ՅԵՐԵԲ ՓՈՔՐԻԿ
ՊՈՆԵՄ ..ԼԵՆԻՆ" ՇԱՐՔԻՑ =

ՅԵ. ԲԻ
85 Է

Կոնյուս

1006

Կոնյուս

1533-54

ՅԵ. ԲԻ
85 Է

2757

Gedruckt bei Walter Grützmaier
Berlin SW 61, Blücherstr. 22 / 1925

16.07.2013

13624

48916

ԲԱԼԼԱԴ
ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԻԼՅԻՉԻ
ՄՈՒԺԻԿԻ
ՅԵՎ ՄԻ ԶՈՒՅԳ ԿՈՇԻԿԻ
ՄԱՍԻՆ

ԲԱԼԼԱԳ ԿԼԱԳԻՄԻՐ ԻԼՅԻՉԻ, ՄՈՒԺԻԿԻ ՅԵՎ ՄԻ
ԶՈՒԹԳ ԿՈՇԻԿԻ ՄԱՍԻՆ

I

Կարմիր գծից անդին —
Թշնամիներ անթիվ:
Ու հեռախոսը ֆրոնտից
հաղում է
շիֆը:

Հեռախոսով հուղումը հոսում է
կրեմլ:
Կոմոտատոր N.
Դեպի կաբինետը ԻԼՅԻՉԻ:
Լուրերը թափվում են շտապով,
հասնում են հենց իրեն,
ու հոսում են հետո
տապով
իր ուղեղի միջից:

Գրասեղանի հանդեպ
հանգիստ
նստել է ԻԼՅԻՉԸ:
Կարդում է:
Կարգադրում:
Գրում:
Կուտակել է ուղեղը,
սեղմել է,
կախել է խոհերի գլխին,
վնց վոր ծանրածանր բռունցք:

Ախտել ե հոնքերը ներքեւ,
 Թերթում ե, քրքրում, ջոկում:
 Պսպղում ե ճակատը լույսի դեմ,
 Վոնց վոր ահագին յերկրագունդ:

Լարել ե ուղեղը Իլյիչը,
 Վոնց վոր պողպատե զսպանակ...

Հարկավոր ե կովել, չգիջել...
 Հարկավոր ե — Կարմիր բանակ:
 Հարկավոր ե ցնցել գյուղացուն
 ու բանվորին կրթել:
 Հարկավոր ե քանդել հին բերդը:
 Հարկավոր են գրքեր, Թերթեր...
 Իսկ հետո՝ դպրոցին կգա հերթը:
 Հարկավոր ե բանվորի տղից
 պրոֆեսորներ ձուլել...
 Հարկավոր ե, վոր ամեն աղախին
 սովորի պետութուն դարձնել...

Հարկավոր ե...

Վո՞րը թվել:

Հարցեր են՝ անծայր, անթիվ:

Իսկ մինչ այդ՝ հեռախոսը ֆրոնտից

հաղում ե —

չիֆր...

II

Հավաքել ե ուղեղը Իլյիչը,
 լափում ե լուրերը ու ծամում:
 Թռչում ե Ժամանակը, վոնց վոր սամում.
 Ժամանակը քիչ ե:

Բայց ի՞նչ ե.

կողքի սենյակում —

աղմուկ ե.

խոսում են բարձր.

քարտուղարը մեկին համոզում ե...

Մոտենում ե Իլյիչը.

բացում ե դուռը մի քիչ —

լսում ե:

Մուտիկ ե:

Ուղում ե ինչ-վոր բան:

Լսում ե դռների միջից...

Ի՞նչ.

— Անցել ե ահագին ճամփա —

յեկել ե Իլյիչին...

Լսում ե Իլյիչը՝ ուշիմ...

— Եխ-եխ, մուտիկ! —

Մուտիկին հարկավոր ե — մի զույգ կոշիկ!

Դիմել ե մուտիկն ուրիշի —

ասել են՝ չիք.

դե նա ել — յեկել ե Իլյիչին!

Բարկանում ե,

հուզվում ե քարտուղարը.

համոզում ե, վոր գնա իր գործին:

Անհողդողդ ե մուտիկը,

վոնց վոր քարը.

կարո՞ղ ես խանգարել.

— աբա փորձի՞ր...

Նայում ե իւրիչը
արանքից դռան.
Ժպտում են աչքերը՝ մի քիչ ծուռ:
Հրում ե դուռը —
գլխով
մոտենում ե հանկարծ գլուղացուն:

— Վորտեղից ես
— Սիրիւրից:
— Թե՛րբ:
— Հինգ ամիս ե՛ յեկել եմ մեր գեղից:
— Կարմիր արմէյցի ե տղես...
— Ինքս եմ ղրկել տղես!
— Հող ունե՞ս:
— Իհարկե: Խլեցինք:
— Ընչի՞ ես յեկել:
— Դեղեգա՛տ եմ!
— Խնդրել եմ գեղական գործիք —
— ստացել եմ շատը:
— Ել ի՞նչ ես ուզում:
Ծիծաղում ե:
Նայում ե իւրիչին ուշիմ...

— Ես - ե՛ս, մուժիկ!
Մուժիկին հարկավոր ե — մի զույգ կոշիկ!
Դիմել ե մուժիկին ուրիշի —
ասել են՝ չիք:
Դե նա յեկել ե իւրիչին!

Ծիծաղում ե քահ-քահ իւր լիչը:
Խորամանկ խինդ ե աչքերում:
Բռնում ե մուժիկին,

հետո —
վերցնում ե մի թուղթ,
գրում ե. —
„Ում՝ վոր հարկն ե:
Տալ մուժիկին մի զույգ կոշիկ:“

— Ե - խե՛խ, մուժիկ!
Վերցնում ե մուժիկը գլխարկը,
հռնում ե՝ հանելով փոշի:—

III.

Կարմիր գծից անդին —
թշնամիներ անթիվ:
Ու հեռախոսը ֆրոնտից
հազում ե —
շիֆր:

Ու նորից նստել ե իւրիչը,
կարդում ե, կարգադրում, գրում:
Թուչում ե ժամանակը.
Ժամանակը քիչ ե:
Ու սեղմել ե նորից մեր իւրիչը
իր ուղեղը՝ ծանրածանր բռունցք:

Ու նորից շտապում ե ուղեղը.
լափում ե խոհերը հիմա նա.
Եվ ի՞նչը, ի՞նչը կդիմանա
եդ վիթխարի ուժին...

— Ե - խե՛խ, մուժիկ! —
Քեզ հարկաւոր եր մի զույգ կոշիկ!

Յեւ ի յոշիկի համար
ընդունեց քեզ իւրիչը!
— Բայց հասկացա՞ր, մոլժիկ,
վոր շուներ իւրիչը ժամանակ,
վոր իւրիչի համար —
մեր ժամանակը քիչ եր! . . .

ԼԵՆԻՆ ՔԵՌԻՆ

Հայրը զենքով յեկավ գործարանից ետ ուր:
Դեմքը խիստ եր, անգամ մի քիչ մռայլ:
Յերբ մոտեցավ, ուզեց գրկի հորը՝
կամաց մի կողմ հրեց հայրը նրան:

Անխոս, նստեց թեյի: Միտքը դուրսն եր, հեռուն եր:
Աչքը յերկա՛ր - յերկար հառել եր մի բանի:
Դեմքին դեռ մնացել եր գործարանի մուրը:
Այդ յերեկո խոժոռ եր հայրն Իվանի:

„Գնում ենք, մորն ասաց, մենք լեհերի վրա.
Հանել ե լեհերին մեր դեմ ելի Անտանտը:
Բայց հույս ունենք, կնի՛կ, վոր կջարդենք նրանց,
կշարտենք — անթիվ տանկերով ել գան թե՛:

„Դենիկինն եր յերեկ, հետո Կոլչակն եկավ.
ու լեհերն են հիմի . . . Վոլինչ, կնի՛կ!
Կարմիր բանակը մեր բանվորական
սովորել ե քշել նրանց բնից! . . . “

Եսպես յերկար խոսեց հայրը մինչեւ գիշեր,
խոսեց կովի մասին՝ բուրժուայի դեմ:
Անցած հազար-հազար դեպքեր հիշեց,
հիշեց հուլիս ինչ-վոր ու հոկտեմբեր:

Յեւ Նա տեսավ, տեսավ թե ինչպես հոր
աչքերը հուր դարձան հետզհետե.
լուսարձակներ յերկու դարձան վոնց վոր,
վոնց վոր ռումբեր, վոր նա պիտի եգուց նետե:

Ու վառելով եղպես իր բորբոքուն հայացքը՝
հայրը թռավ հանկարծ, յեւով վոտքի:
Յեւ ի վանին թվաց թե
այրող գնդակ անցավ իր հոր մտքից:

Վոտքի թռավ եղպես ու սրբելով քրտինքը՝
հայրը ասավ. — «Արդյոք հասկանում ես, կնիկ, —
մեր զորքերին եգուց խոսելու ե ինքը.
ինքը լենի՛նը մեզ պիտի ճամփա դնի! . . . »

Հայրը եսպես ասավ ու գնաց քնեց,
վոր առավոտ ծեգին յերթա բանին: —
Բայց խոսքերը նրա վերջին ես
վառվեցին սրտում ի վանի . . .

II.

Հարկ չկա յերկար պատմելու
եդ բանվորի խոխի՝ եդ ի վանի մասին:
Կապույտ աչքեր ուներ, գանգուր գլուխ.
Դե ուս տղա եր մի՛ ութ տարեկան հաղիվ:

Իր բանվոր հոր հետ միասին
գործարան եր գնում նա յերբեմն:
Կամ հավաքած իր քաջ ընկերներին դրսի՝
նա խաղում եր «Կռիվ բուրժուայի դեմ»:

Չիավոր եր լինում միշտ ինքը:
Նստած ձեռնափայտին պապի՝
քչում եր փայտե ձին, մինչեւ ջերմին քրտինքը
վողող ելով վրեն՝ վերջ տար թափին:

Մտածում եր ի վանը. — յերբ մեծանա
պիտի շոֆեր դառնա, կամ ոդաչու.
պիտի մտնի հետո — Կարմիր Բանակ . . .
— Դեռ սպասի՛ր, բուրժուայ.
— Դեռ կգա՛ Վա՛յնկա-ոդաչուն, —
— Դեռ մեծանա՛ . . .

Սակայն հայրը եգուց պիտի գնա . . .
Պիտի ճամփա դնի նրանց — ընկեր լենինը . . .
Պիտի խոսքեր ասի նրանց եգուց:
Իսկ ինքը . . .
Պիտի եսպես տնում ելի նստած մնա՞ —
արդեն հասակն առած պատանի ե թեկուզ! . . .

Յեւ Նա գիտե՛ արդեն լենին քեռուն.
հրեն նայում ե նա ենտեղ պատից՝
խորամանկ մի ժպիտ աչքերում,
ահագին մի միտք ճակատին:

Եդ նա՛ ե, լենի՛նը: Այսինքն նա,
վոր ղեկավարն ե բանվոր դասի.
Նրա նկա՛րն ե միշտ պլակատների վրա,
միշտ նա՛ ե, ամենուր՝ Մարքսի հետ միասին . . .

Հայրը հաճա՛ն նրան ցույց ե տվել յերկու
եդ մեծերի պատկերքը:
Անգամ ենտեղ — իրա այբուբենի գրքում
նրանց նկարը կա:
Մովորել ե հորից յեւ գիտե՛ նրանց յերգը՝
«— Յե-լի՛ի՛ր — ըո-ղո-քի՛ի՛ր — քան-վո՛ո՛ր
դա-սա-կա՛ա՛րգ!»

Պատմել ե հայրը նրան,
 վոր Լենին քեռին
 խելացի ե, մեծ ե ու քաջ:
 Ենքա՛ն, ենքա՛ն, ենքա՛ն,
 վոր աշխարքում ուրիշը — եղպիսին չկա:
 Պատվիրել ե, վոր ինքն ել յերբ մեծանա՛
 յերթա նրա — եդ մեծ Լենին - քեռու ճամփով,
 վորի վրա թեկուզ հազար փուշ կա ցանած,
 բայց գնում են վորով գյուղացի ու բանվոր . . .

Բա՛ս.

Եսպիսի՛ն ե Լենին - քեռին!
 Յեվ վաղը նա ի՛նքը պիտի խոսի:
 Պիտի անցնի իր հայրը՝ զենքը ձեռին —
 յեվ Լենինին լսի . . .

Եդ հո նման ե — զարմանք բանի՞ . . .

Յեվ վորոշում ե Իվանը.
 — Ինչ ել լինի՛
 վաղն առավոտ կանուխ պիտի փողոց յերթա
 յեվ տեսնի — ընկեր Լենինին . . .

III.

Երգեն գնացել եր հայրը, յերբ արթնացավ:
 Շտապ հագավ շորերը յեվ թռավ փողոց:
 Վազ, վազ, վազ անցավ իրենց փողոցը
 յեվ ընկավ Կարմիր Հրապարակը՝ բանվորներով վողող:

Ծփում եր Կարմիր Հրապարակը,
 վոնց վոր մարդկային մի անտառ:

Հավաքվել եր վոնց վոր
 աշխարքը բովանդակ:
 Դիփը բանվոր մարդիկ,
 հոր պես հագած:
 Դրոշակներ անթիփ,
 անթիփ պլակատ:

Հրմշտկելով մարդկանց ու բռնելով՝
 փորձեց առաջ յերթալ, հորը կոչել:
 փորձեց յեղնել կողքի մի բանվորի վրով՝
 բայց բանվորը — պապի ձռնափայտը հո չե՛ր:
 Եղպես սեղմած — մնաց:
 Փորձեց ելի:
 Պատահեց մի մարդ հայհոյող:
 Նորից մնաց՝ հոգին մորմոքով լի:
 Բայց ի՞նչ տեսներ — իր են մի թիզ բոյով! . .

Հանկարծ մի ծով ամբողջ
 վոնց վոր գոռա —
 դրդաց հրապարակը,
 գոռաց ուռու:
 Հետո լուեց ամբողջը.
 բանվոր մի կին
 իր կողքի ընկերոջը
 շշնջաց՝

„Լենինը! . . “

Փսիսաց սա ել կողքինին:
 Ու շրթից շուրթ անցավ՝

„Լենին! Լենին! . . “

Հասկացավ Իվանը.
 — Ենտե՛ղ ե նա . .

Շփոթված՝ գլխարկը հանեց —
 յեւ սեղմեց ատամները՝ բարկութունից դեղնած:
 Եւ ճար չկար: Տեսավ՝ տեղ չէ՛ն տա իրեն:
 Յեւ վորոշեց՝ անի, ինչ եւ լինի! —
 Վտաքը խոթեց հանկարծ գրպանը կողքինի —
 յեւ բարձրացավ վրէ՛ն! . . .
 Թռավ ուսին նստեց
 մի բանվորի.
 բայց բանվորը ներքեւ չպրտել
 չփորձեց եդ խոխին նորից . . .

Պտույտ յեկավ գլուխը, սիրտը ամուր թակեց:
 Վոնց վոր աշխարհը վողջ նվիրեցին նրան:
 Նայեց . . . Լենին - քեռին կանգնած եր տախտակե
 ամբիոնի վրա . . .
 Ձեռքը առաջ մեկնած, գլուխը բաց,
 վոնց վոր տնում կախած են նկարի խորքից —
 իր հայրիկի ձայնով, մի փոքր բարձր՝
 նա պատգամ եր ասում բանվորական զորքին . . .

Յեւ Իվանին հանկարծ ենպես թվաց,
 թե տեսել է ինքը նրան վաղուց.
 վոր եդ Լենին - քեռին պիտի սիրեր իրան,
 յեթե տեսներ „բուրժույ“ „զոք“ կաղալիս!
 Ու մտածեց՝ եգուց յերթա տեսնի նրան,
 ասի՝ ինձ ե՛լ դրկի, գնամ բանակ.
 ասի՝ ուզում եմ յես կարմիր շֆեր գառնամ —
 Լենին քեռուն բոլոր պլանները բանա . . .

Եսպես՝ աչքերը չիւ Լենին - քեռուն հառած՝
 յերագում եր Իվանը:
 Հանկարծ լուց Լենինը:

Ու դրդաց նորից բանվորական ուռան.
 ձեռքը մեկնեց առաջ — ու բղավեց ինքն ե՛լ:
 Զորքը ծփաց հետո ու շարժվեց առաջ:
 Ու դրոշի վրա դիմացի նա
 տառ - տառ կարդաց վաղուց իմացած իր բառը.
 „Յերրորդ ինտերնացիոնալ“:

Դրոշակներ նորից: Եդ ինչքա՞ն են . . .
 Յեւ կապելով իրար տառերն հաղիվ՝
 կարդաց նորից Իվանը՝

„Կորչի՛ բուրժուազին“:

Յերգում եր զորքը „ինտերնացիոնալ“:
 Ինքն եւ գիտեր երգել: Յերգեց: Նայեց՝ հեռուն,
 դինվորների նման, գլուխը բաց՝
 յերգում եր յերգը նույն — Լենին - քեռին . . .

Ու խանդոտ մի բոց աչքերին՝
 նայեց նորից Իվանը . . . Տեսավ՝ հրե՛ն
 հայրը քայլում է մեծ մի հրացան ձեռին —
 ու նայում է, նայում Լենին - քեռուն . . .

Ուղեց կանչի նրան,
 բայց եդ պահին հանկարծ
 մի ահաբեկի ուռա
 կրկին զնգաց:
 Գոռում եր զորքը դիփ,
 ինչքան վոր ձեն ունեւ.
 ախ, ունենա՛ր ինքն ե՛լ
 մի բարձր ձեն գոնե . . .

Թնդում եր ողբ
 նրանց ձենից,
 վոնց վոր վորոտը՝
 „Լենին! Լենին!“

Ու ինքը, Լենինը, կանգնած ենտեղ . . .
 Նման եր վողջը — յերազի . . .
 Յե՛վ վորոշեց Իվանը, վոր անպայման յերթա —
 իր բոլոր պլանները Լենին-քեռուն ասի . . .
 Յերթա ասի, վոր ինքը կուզե շոֆեր դառնալ,
 կամ ողաչու կարմիր՝ թռչել անահ . . .
 Եդ հարազատ, եդ մեծ Լենին-քեռու առաջ
 իրա բոլոր, բոլոր պլանները բանա! . .

ԼԵՆԻՆՆ ՈՒ ԱԼԻՆ

Աշխարհի կենտրոնը — Մոսկովն է:
 Մոսկովը Մեկկայից ել չի՛ն ե:
 Մոսկովից մեծ քաղաք — չիք:
 — քանի վոր Մոսկովի միջին
 ապրում է ինքը — Լենինը:

Տրապիզոնը Մոսկովից հեռու՛ յե:
 Տրապիզոնից Մոսկով —
 չես հասնի վոտքով դու իսկի:
 Թե ունես վոսկի՛
 կնստես նախ նավ դու
 ու նավով կերթաս նախ Բաթում:
 Հետո գնացք նստած
 կհասնես Թիֆլիս,
 հետո Բագու,
 Ռաստով.
 Հետո կերթա՛ս - կերթա՛ս
 ու նոր
 կհասնես Մոսկով:

Ա՛յ, Մոսկովում հենց եղ
 ապրում է արխաղաշ Լենինը:
 Նա, վոր մեծ է, վոնց վոր ամենամեծ խալիֆ:
 Սակայն ենպե՛ս խալիֆ,
 վոր հասկանում է միշտ փութարայի հալից:
 Ե՛ս ե պատճառը հենց,
 վոր սիրում է նրան տրապիզոնցի Ալին:

Թխալար ե Ալին մի նափակի վրա:
 Ստանում ե ամիսը —
 յերեք ու կես լիրա:
 Աշխատում ե սակայն առավոտից - գիշեր:
 Ու սիրում ե նրան
 տերը, վոնց վոր իշու
 բշել,
 բշել,
 բշել!

Սիրում ե Ալին լենինին:
 Նրա մասին նրան
 պատմել ե նափաստի մի ուռա:
 Ցույց ե տվել նրան
 պատկերքը լենինի.
 ասել ե.
 — լենին - կառուշ:
 Ալին ասել ե.
 — չո՛ղ:
 Ուռուսն ասել ե.
 — Յա՞:
 լենին վար —
 բուրժույ յոկ!¹
 Բուրժույ — այսինքն զանգին,
 այսինքն եֆենդի, աղա.
 են, վոր նստում են հանգիստ,
 ուտում են ուրիշի քրտինք
 ու սիրում են
 միշտ
 ծովափին
 նստել նարդի խաղալ:

Հասկացել եր Ալին.
 „լենին — բեյուէ խալիֆ:²“
 „Բեյուէ խալիֆ:³“ սակայն,
 վոր հասկանում ե միշտ փուխարայի հալեց:

Ու սիրում եր նրան,
 եդ լենինին հեռու
 իր չարքաշի սիրով տրապիզոնցի Ալին:

II.

Եդ որը սուգ եր Մոսկովում
 ու սուգը — վա՛ռ եր:
 Վորբացել եր վոնց վոր պրոլետարը:
 Ով վոր մոտ եր նրան —
 արդեն գիտեր.
 — ել չկա Վարմիր Ղեկավարը . . .

Փակել եր աչքերը Ղեկավարը,
 վոր կյանքում չբանա ել բնավ:
 Քնել եր Ղեկավարը
 անգարթնելի բնով:

Եդ որը արդեն Խեկապին
 հավաքում եր մկան առ մկան
 իր ուժերը, վոր պատնեշ կապե
 անողը կորուստի դիմաց:

Եդ որը ամեն պրոլետար
 Մոսկովում, Բագվում, Թեֆլիսում
 շինել եր իր կամքը — բետոն
 ու հոգին — չուգուն.

պողպատել էր իրեն, վոր եգուց,
կորուստի տեղ են թանկագին՝
կուռ՝
դնե բյուրմկան մի բռունցք
վոստիսի բկին!

Յերկաթե իր սրտով եդ որը
մեր յերկրում ամեն պրոլետար
ենպես եր զգում, կարծես նոր ե,
կարծես նոր ե յեկել կովի որը
յեվ ինքը գոռ գրոհ պիտի տա.
ամիրոյի պիտի իր ուժերը,
հալաքե մկանն իր վերջին,
վոր մնա՝ բանվորի դիկտատուրը
յեվ հաղթե —

առանց Ելսիչի! . .

III.

Ու թռավ ռադիոն եդ որը,
վոնց վոր թուր աշխարհը կիսող՝
մահառիթ ռադիոն եդ որը
Մոսկովից թռավ Տրապիզոն:

Եդ որը ենքա՛ն եր աշխատել,
վոր հալից ընկել եր Ալին:
Մարմինը քրտինք եր պատել,
բայց պիտի աշխատեր ելի:
Նվում եր ամեն մի մկանը,
նվալով քաշում եր գեպի տուն.
բավակա՛ն ե, ասում եր, — բավակա՛ն ե
հոգնությունը քո!

Յերեկո եր:
Մութ ծովափով
գնում եր Ալին դեպի տուն:
Ու տեսավ հանկարծ ծովափին
իր ծանոթ նավաստուն ռուս:
Մոտեցավ,
վոր ասի սալամ,
սեղմի ձեռքը՝ ծանոթ վոնց վոր հին,
ու կամաց փսփսա նրան.
„— Կարաշո՛ւ Լենին՝ն“:

Մոտեցավ:
Տխուր եր նավաստին:
Անծանոթ եր դեմքը: Անոգ:
Ու չասավ մշտական „դրաստի“ն:
Այլ —
կամաց.

„— Ալի՛, Լենին յո՛կ!“

Ել վոչինչ:
Հեռացավ:
Ու թվաց թե
լեռնացած՝ զարկեց մի ալիք:

Հասկացա՛վ խոսքերի են իմաստը
նավաստի Ալին . . .

IV.

Գիշեր ե:
Քնել ե Տրապիզոնը:
Չի հաջում անգամ մի շուն:

Վոստիկանը միայն, փոնց փոր շուներ՝
արթուն է.

Հսկում է փողոցում:

Արթսրթում են սեւ սոսիները,
փսիսում են վոնց փոր խավարին,
փոր թեկուղ Տրապիզոնը քնել է,
բայց ահա — արթուն է Ալին:

Գողեգող գնում է Ալին
պատերի տակով դեպի մութը:
Գողեգող գնում է Ալին —
դեպի ուր.

— լոկ ինքը գիտե:

Մոտենում է ահա կամացուկ
մի շենքի:

Կորած խավարուս՝

ցուցանակ կա ենտեղ մի ծուռ . . .

Նկարած է վրան —

նա գիտե —

Հասարակ —

ՄԱՆԳԱՂ ՈՒ ՄՈՒՐԺ:

Շրջում է եղտեղ գողեգող

վոստիկանը՝ խեթ ու տուղ:

Կոչվում է շենքը քաղաքում —

„ԿՈՆՍՈՒԼԵՏ ՌՈՒՍ“:

Մոտենում է Ալին փոնց փոր գող:

Անցնում է մոտից վոստիկանը:

Սահում է Ալին կողքով —

մոտենում է դռանը:

Սեղմում է զանգը:

Զանգից սակայն զիլ,

խոր լուռթյա՛ն մեջ

զարկում է

մի սիրտ:

Բացվում է դուռը:

Մտնում է ներս:

Լոկ պահպանն է,

փոր արթուն է դեռ:

Նա ճանաչում է

կարդաշ-Ալուն.

Հաճախ գնացել են մեկտեղ լողալու:

Բայց արդեն գիշեր է.

ուշ է արդեն.

Ի՞նչ է հարկավոր Ալուն արդյոք: —

— Կոնսուլ . . .

— Խա՛ - Խա՛ . . .

— Գիշեր է:

— Ուշ:

Բայց բախտից Ալու —

հյուպատոսն հանկարծ յեղնում է դուրս:

— „Լենին յո՞կ“ — հարցնում է Ալին:

Լուռթյուն:

Վոնց փոր մուրճ՝ տաշող:

Յե՛վ — կրծքին խփելով Ալին՝

միմնում է՝

„— Նե՛թ կարաշո!“

Յե՛վ ապա, նայելով գետին,

մի բանից վոնց վոր վախելով՝
ասում ե՛ գառնութեամբ լի՝

„— Ալի պլոխ! Ալի — աղլիոր!“

Խոնարհում ե գլուխը ներքեմ,
վոնց վոր վիշտ ե հայտնում ու պատիվ —
յեմ —
հեռանում ե՛ քսվելով պատին . . .

V.

Ուրիշ ի՞նչ:

Վոչինչ:

Խնդալու

կամ լալու կարծեմ պատճառ չի՛ք: —

— Վոջո՞ւյն արխագաշ Ալուն!

— Հաղթանակ գործին Իվիչի!

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0356561

48976

30